ANTON PAVLOVIČ ČECHOV

SVADBA

VŠMU

No tak, drahí hostia! Poďte sa posadiť, nehanbite sa. Zasadnite s nami k spoločnému stolu, oslavujeme významný deň! Dášenka a Mikuláš sa berú.

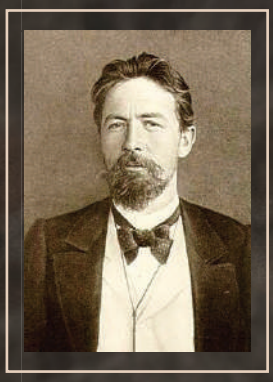
Na ich svadbe sa stretnú všetci, známi i tí, čo sa na známych len hrajú a tiež takí, ktorí sa hrajú na niekoho úplne iného. Rozpráva sa o všetkom a pritom sa nepovie nič. Hlavné je, že stoly sa prehýbajú – humrami a Tokajom, chlebom a vodou... akurát tá polievka je málo slaná a nevesta? Nebozkaná! Zábava je v plnom prúde, vylepšiť ju môže snáď už iba príchod generála (len aby bol skutočný).

Dášenka a Mikuláš si povedia áno.
Je to láska veľká, akurát nie k sebe navzájom. K čomu teda?

Srdečne vás pozývame k svadobnému stolu!

O autorovi

Anton Pavlovič Čechov – Rus, lekár, spisovateľ a jeden z najslávnejších a najuvádzanejších dramatikov vôbec.
Narodil sa v r. 1860 v Taganrogu v Rusku ako prostredné zo šiestich detí v rodine obchodníka s potravinami. Ako gymnazista chodil na predstavenia miestneho Taganrožského divadla, ktoré je v súčasnosti pomenované práve po A. P. Čechovovi. Venoval sa tiež písaniu anekdot a frašiek. Scénky z nich hrával so svojimi spolužiakmi.

Po ukončení gymnázia sa presťahoval do Moskvy, kde úspešne absolvoval štúdium medicíny na Moskovskej univerzite. Popri práci lekára vo svojom voľnom čase prispieval do humoristických časopisov.

V roku 1881 napísal svoju prvú divadelnú hru – jednoaktovku *Platonov*. Ďalej písal najmä poviedky a k dráme sa vrátil v roku 1886 s dramatickým monológom *O škodlivosti tabaku*. Nasledovali hry *Ivanov* a séria jednoaktových frašiek: *Labutia pieseň*, *Medveď*, *Pytačky*, *Tragikom proti svojej vôli*, *Jubileum* a ***Svadba***.

Najznámejšími Čechovovými drámami sú bezpochyby *Čajka*, *Ujo Váňa*, *Tri sestry* a *Višňový sad*. Po veľkom úspechu *Čajky* v réžii Stanislavského a Dančenka v Moskovskom umeleckom divadle (MCHAT) sa Čechov stal jeho domovským dramatikom. Všetky nasledujúce hry mali svoju svetovú premiéru práve v Moskve.

Vo svojej tvorbe Čechov spracúva tému „zbytočných ľudí“, teda ľudí bez zmyslu života, smerovania a budúcnosti; vysmieva sa životu maloměšťiakov v Rusku, upozorňuje na prirodzené ľudské neresti, túžbu po majetkoch namiesto duchovného naplnenia. Kritizuje úpadok spoločnosti a popisuje problémy, ktoré spoločnosťou hýbu, no stredobodom pozornosti jeho tvorby je človek a jeho charakter.

Dalo by sa povedať, že Čechov bol zástancom výroku “Každý je strojcom svojho šťastia”. Publikum však málokedy nachádzalo odvahu konfrontovať sa so svojimi životnými zlyhaniami, ktoré videlo v postavách Čechovových hier. Jedným z dôvodov pasivity divákov bola aj spoločenská situácia, najmä pomerne neskoré zrušenie nevoľníctva (1861) oproti zvyšku Európy.

Jeho drámy mali úspech. Napriek tomu Čechovovu tvorbu jeho súčasníci nechápali. Jednou z výčitiek dobovej kritiky bola autorova nízka miera angažovanosti voči závažným témam, čo Čechov dôrazne odmietal.

Koncom 80. rokov sa A. P. Čechov nakazil od jedného zo svojich pacientov tuberkulózou, ktorá ho sužovala až do konca jeho života v roku 1904.

O inscenácii

Zavrite oči. Predstavte si Očistec. To miesto medzi zemou, peklom a nebom, miesto pre hriešnikov, ktorí majú nádej na nápravu.
Rôzne náboženstvá a kultúry podávajú rozličné opisy toho, čo presne Očistec je, a aké utrpenie pre hriešnikov prináša. Jedno však majú všetky interpretácie spoločné – ide o miesto posmrtného utrpenia bez večného zatratenia. V anglickom jazyku je slovo očistec – "purgatory" – alegorickým označením akéhokoľvek miesta alebo stavu utrpenia, ktoré je dočasné. Samozrejme, dočasné za predpokladu, že sa trestaný hriešnik dlho a dôkladne zahľadí do svojho vnútra, uvedomí si svoje pochybenia a pokúsi sa o nápravu.

Pokánie je možné dosiahnuť len prostredníctvom utrpenia a to vyzerá pre každého inak.

Tak ešte raz. Zavrite oči. Predstavte si Očistec, váš osobný očistec kontinuálneho trápenia, z ktorého budete chcieť uniknúť za každú cenu. Máte? Výborne. V akej situácii ste sa ocitli?

Inscenačný tím si túto otázku položil tiež, a odpoveď bola jednoznačná.
Rodinná dráma. Špinavé prádlo, prepierajúce sa na oslave, kde sa rodina stretne pod zámienkou niečích narodenín, menín, promócií, nedajbože pohrebu alebo – uhádli ste – Svadby.
Práve prestava Očistca sa tak stala ústredným motívom režijnej interpretácie Petra Kepeňu (réžia) a Nikki Böjtösovej (dramaturgia).

Predstavu Očistca upevňuje aj samotný priestor, z ktorého inscenácia ťaží. Zostup do podzemných priestorov Burkovne divadla Lab môže vyvolať dojem, že mladomanželia i svadobní hostia sedia za prestretým stolom snáď už celú večnosť, zdanlivo uprostred bujarej oslavy, ktorá je však nekonečnou slučkou, v ktorej svadobčania uviazli bez možnosti úniku.

Pocit akéhosi "bezčasia", ktoré sa s Očistcom spája, umocňujú aj kostýmy Bianky Radačovskej, scénické riešenie Nely Procházkovej a svetelný dizajn Sáry Krajčíovej.

Jednoaktovka Svadba, ktorú dramatik A. P. Čechov napísal už v roku 1890, si robí žarty z malomeštiactva a morálneho úpadku spoločnosti a o jej aktuálnosti niet pochýb.
Všetci svadobčania, vrátane na prvý pohľad nevinne pôsobiacej nevesty, zosobňujú zmes ľudských vlastností, ktoré nazývame aj smrteľné hriechy. Zatiaľ čo niektoré tieto vlastnosti sú prítomné v charakteroch aj v pôvodnom texte, iné sú výsledkom interpretácie textu inscenačným tímom.

Napriek použitiu výrazov zaváňajúcich náboženskými hodnotami sa inscenácia nesnaží o moralizovanie ani vyjadrovanie sa k súčasnej politickej situácii.

O inscenačnom procese

Najvýraznejšou premenou prešiel text, ktorý sme preniesli do slovenských reálií. Zároveň sme v ňom vytvorili priestor pre akciu vyplývajúcu z hereckej improvizácie, vďaka čomu dostali herci väčší priestor pre charakterotvorbu.

Súčasťou inscenačného procesu boli debaty o svadobných tradíciách, osobných zážitkoch zo svadieb, ale aj nepríjemnejšie diskusie a zamýšľanie sa nad rodinnými roztržkami a spormi o majetok. Tieto rozhovory vytvorili dobrý základ pre následnú improvizáciu a zároveň podporili vnútornú motiváciu hercov.

Osobitou kapitolou skúšobného procesu bola imerzia. Svadba je predsa spoločenská udalosť, preto inscenačnému tímu dávalo zmysel, aby ste sa vy, diváci, len neprizerali, ale stali sa priamymi účastníkmi svadobnej hostiny a zažili si celú "drámu" okolo svadby Dášenky a Mikuláša na vlastnej koži.

Z tohto rozhodnutia vyplynulo niekoľko hereckých i režijných výziev.
Imerziu podporuje aj grafická práca Sáry Krajčíovej, vďaka ktorej čítate tento bulletin. :)

Na záver inscenačný tím vyjadruje vďačnosť pedagógom a vedeniu školy za skvelú podporu, cenné rady a – v dnešnej dobe už nie samozrejmú – možnosť slobodnej tvorby.

Inscenačný tím

Preklad **Zora Jesenská**
Réžia **Peter Kepeňa**
Dramaturgia **Nikki Böjtösová**
Úprava **Nikki Böjtösová, Peter Kepeňa**
Scéna **Nela Procházková**
Kostýmy a make-up **Bianka Radačovská**
Svetelný dizajn **Sára Krajčíová**
Produkcia **Maroš Kováč, Tomáš Daniel Plecháč**
Interná kritika **Dominika Dudášová**

Osoby a obsadenie

účinkujú študenti 3. ročníka bakalárskeho štúdia:

Gustáv Doležal **Alex Frič**
Anasztázia Doležalová Kállazi **Mária Miklošková**
Dášenka Doležalová Andrášiková **Viktória Svoradová**
Mikuláš Andrášik **Mário Mačičák**
František Herbert Révai **Marián Kužma**
Andrej Nagy **Richard Hainc**
Anna Zámečníková **Barbora Panáková**
Ivan Jurík **Nazar Kulchykovskyi**
Nikita Michajlovič Borisov **Katarína Novotková**

Pedagogické vedenie

Mgr. art. Peter Šimun, Mgr. art. Lukáš Latinák *(Katedra herectva)*
doc. Ján Štrbák, Mgr. art. Pavol Viecha, ArtD., Mgr. art. Martin Ondriska, ArtD. *(Katedra réžie a dramaturgie)*
Ing. arch. Mgr. art. Michal Lošonský, ArtD., PhD., doc. Ing. arch. Mgr. art. Ján Ptačin, ArtD., Mgr. art. Simona Vachálková, ArtD. *(Katedra scénografie)*
Mgr. art. Iveta Konýčková *(Katedra divadelného manažmentu)*

Na inscenácii spolupracovali

Manažérka Divadla Lab **Zuzana Liptáková**
Manažér technickej prevádzky **Boris Adamčík**
Tajomníčka umeleckej prevádzky **Natália Turčinová**

Scénické svetlo **Michaela Beniač, Martin Puškár**
Scénický zvuk **Jaroslav Demeter**
Stavba **Martin Puškár, Jaroslav Demeter, Tomáš Vavrek**
Rekvizity a garderóba **Francesca Balej**
Fotografie **Bára Podola**
Grafický dizajn **Sára Krajčíová**
Bulletin zostavila: **Dominika Dudášová**

HRÁME V BURKOVNI NA **VENTÚRSKEJ**
PREMIÉRA 17. 01. 2025

Sledujte nás na:

www.vsmu.sk/df
@dfvsmu a @divadlolab

Divadlo Lab a Divadelnú fakultu VŠMU podporujú

NADÁCIA TATRA BANKY

GoOut

